

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2451/2022
09.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића, Мирјане Андријашевић, Драгане Миросављевић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душанка Шокић Стаменковић, адвокат из ..., против туженог АД „Србија воз“ Београд, чији је пуномоћник Ђурђија Весовић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1765/22 од 20.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 09.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1765/22 од 20.04.2022. године, као о изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1765/22 од 20.04.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1611/22 од 14.02.2022. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати за период од 01.03.2018. године до 24.05.2018. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 13.867,55 динара, са законском затезном каматом од 01.12.2021. године до исплате и обрачунату законску затезну камату у износу од 4.929,25 динара и на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 5.534,30 динара са законском затезном каматом од 01.12.2021. године па до исплате и обрачунату законску затезну камату у износу од 1.961,33 динара, као и захтев за трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 38.094,40 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1765/22 од 20.04.2022. године, потврђена је пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1611/21 од 14.02.2022. године, којом је обавезан тужени да тужиоцу за период од 01.03.2018. године до 24.05.2018. године исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 13.867,55 динара, са законском затезном каматом од 01.12.2021. године па до исплате и обрачунату законску затезну камату у износу од 4.929,25 динара и на име накнаде

трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 5.534,30 динара са законском затезном каматом од 01.12.2021. године па до исплате и обрачунату законску затезну камату у износу од 1.961,33 динара, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 59.352,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, с предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији туженог, ради уједначавања судске праксе у погледу примене Колективног уговора за Акционарско друштво за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд бр. 1/2018-771 од 24.05.2018. године, објављеног у „Службеном гласнику Железница Србије“, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20, у даљем тексту: ЗПП), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог „Железнице Србије“ а.д. Београд, као правног претходника туженог, на основу уговора о раду. Након статусних промена тужилац је од 10.08.2015. године наставио са радом код АД „Србија воз“ Београд. Анексом Колективног уговора за ЈП „Железнице Србије“ („Службени гласник Железнице Србије“ број 4/06) чланом 5. прописано је да се члан 61. Колективног уговора ЈП „Железнице Србије“ мења и гласи: „вредност једног часа за обрачун и исплату зарада за период јануар – јун 2006. године утврђује се у износу од 53,50 динара, а вредност једног радног часа за исплату зараде за период јул – децембар 2006. године утврђује се у износу од 56,00 динара“. Ставом 6. члана 5. прописано је: „вредност једног радног часа из става 1. и 2. овог члана укључена је месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час“. У спорном периоду од 01.03.2018. године до 24.05.2018. године, тужени је примењивао опште акте свог правног претходника АД „Железнице Србије“ Београд и то Колективни уговор „Железнице Србије“ („Службени гласник Железница Србије“ број 4/15 од 24.03.2015. године) који се на обрачун зараде примењује од 01.02.2015. године, у коме је наведено да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора. У овом Колективном уговору није наведена вредност накнаде за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса сведена на један радни час, нити су исказани у проценту. Тужени АД „Србија воз“ Београд је донео нов Колективни уговор 1/2018-771 од 24.05.2018. године, који према уговорној

одредби члана 153. ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Железнице Србије“, осим одредби које се односе на обрачун и исплату зараде и других примања запослених, по ком се исти примењује почев од исплате зараде за март 2018. године. Тужени је тужиоцу за период од 01.03.2018. године до 24.05.2018. године исплатио на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за март месец износ од 2.760,00 динара, за април месец 1.800,00 динара, за мај месец 1.596,52 динара и на име регреса за коришћење годишњег одмора, и то за март месец износ од 1.000,00 динара, за април износ од 1.000,00 динара и за период од 01.05.2018. до 24.05.2018. године износ од 782,61 динар. Наведени износи су обрачунати у складу са одредбама Колективног уговора туженог из 2018. године. Накнада трошкова за исхрану у току рада тужиоца, за период од 01.03.2018. године до 25.05.2018. године обрачуната применом параметара из одредаба ранијих колективних уговора туженог умањена за извршене исплате код туженог износи укупно 13.867,55 динара, док накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора укупно износи 5.534,30 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да се висина предметних накнада за спорни период не може утврдити применом Колективног уговора туженог из 2018. године, јер је Уставом Републике Србије, у члану 197, између осталог, забрањено повратно дејство општих аката, па не постоји могућност ретроактивне примене Колективног уговора туженог у периоду када он није био донет, а то је спорни период. Због тога су туженог обавезали да тужиоцу исплати разлику за оба вида накнаде, са припадајућом каматом.

По оци Врховног касационог суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора. Висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу (став 2).

Колективни уговор за Акционарско друштво за желзнички превоз путника „Србија воз“ Београд бр. 1/2018-771 од 24.05.2018. године, објављен у „Службеном гласнику Железница Србије“ у одредбама чланова 62. и 63. прописује накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, тако што, сходно одредби члана 127. тај Колективни уговор ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Железнице Србије“, а његове одредбе које се односе на обрачун и исплату зарада, накнада зарада и других примања запослених, примењују се почев од зараде за март 2018. године.

На основу одредбе члана 105. став 3. Закона о раду, под зарадом у смислу става 1. тог члана, сматрају се сва примања из радног односа, осим примања из члана 14., члана 42. став 3. тачке 4. и 5., члана 118. тачке 1. до 4., члана 119., члана 120. стачка 1.

и члана 158. тог Закона. У члану 118. истог Закона, накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора предвиђена је у тачкама 5. и 6.

Одредбом члана 45. тачка 5. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“ бр. 109/07...103/15) прописано је да Уставни суд утврђује да колективни уговор није у сагласности са Уставом и законом.

У конкретном случају, тужиоцу је накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.03.2018. године до 24.05.2018. године исплаћена на основу Колективног уговора туженог од 24.05.2018. године који је предвидео да се његове одредбе односе на обрачун и исплату зарада, накнада зарада и других примања запослених почев од зараде за март 2018. године. Пошто се под зарадом сматра како исхрана у току рада, тако и регрес за коришћење годишњег одмора, следи да је тужени као послодавац, испунио своју законску обавезу према тужиоцу, као запосленом, па тужилац неосновано тражи исплату разлике између тих износа и износа који би му припадали на основу претходног Колективног уговора који је био у примени код правног претходника туженог. Повратно дејство Колективног уговора туженог од 24.05.2018. године не може бити предмет оцене у овом поступку у смислу одредбе члана 197. Устава Републике Србије, пошто је општа нормативна контрола прописа и општих аката у надлежности Уставног суда, а тужилац свој тужбени захтев у овој парници није засновао на чињеници да је Уставни суд одлуком утврдио неуставност одредбе члана 127. тог Колективног уговора.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужени је успео у поступку по ревизији па му, на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2, 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, припадају трошкови целог поступка. Износ накнаде трошкова туженом Врховни касациони суд је одмерио на укупан износ од 38.094,40 динара, а у оквиру постављеног и опредељеног захтева за накнаду трошкова поступка и то: износ од 1.339,62 динара, на име судске таксе на одговор на тужбу, износ од 2.679,25 динара на име судске таксе на жалбу, износ од 2.679,25 динара на име таксе на другостепену пресуду, износ од 5.358,50 динара на име таксе на ревизију, износ од 8.037,75 динара на име таксе на одлуку по ревизији и износ од 18.000,00 динара на име састава ревизије, све према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама, па је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић